บทที่ 5

บทสรุป

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล ชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งขององค์กรบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นที่บางน้ำผึ้ง และนักท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ขององค์กรบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นที่บางน้ำผึ้ง และนักท่องเที่ยว ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นในการพัฒนาของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งแตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นในการพัฒนาของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งขององค์กรบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นที่บางน้ำผึ้ง กับความคิดเห็นในการพัฒนาของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งของนักท่องเที่ยว

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยมีการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล 1) ลักษณะทางประชากรศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว 2) พฤติกรรมในการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบล ชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว และ 3) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. **องค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่น** เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.0) สมรสแล้ว (ร้อยละ 50.7) มีอายุ 31-45 ปี (ร้อยละ 30.0) การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 61.3) อาชีพพนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท (ร้อยละ 31.3) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 50.7) และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 58.7) ส่วน**นักท่องเที่ยว**เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 65.7) เป็นโสด (ร้อยละ 61.3) มีอายุ 16-30 ปี (ร้อยละ 40.8)

การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 74.0) อาชีพพนักงาน / ลูกจ้างบริษัท (ร้อยละ 47.8) มีภูมิลำเนาอยู่ในสมุทรปราการ (ร้อยละ 42.1) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 36.6) และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 60.3)

2. **พฤติกรรมในการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่น** พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นส่วนมากไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (ร้อยละ 72.0) ได้รับข่าวสารในการท่องเที่ยวจากโทรทัศน์ / วิทยุ (ร้อยละ 6.2) โดยเดินทางท่องเที่ยวไปกับครอบครัว (ร้อยละ 53.3) ด้วยรถส่วนตัว (ร้อยละ 61.3) และใช้เวลาในการเดินทาง 4-6 ชั่วโมง (ร้อยละ 50.0) ส่วนพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (ร้อยละ 69.1) ได้รับข่าวสารในการท่องเที่ยวจากโทรทัศน์ / วิทยุ (ร้อยละ 62.3) เดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ (ร้อยละ 54.8) ด้วยรถส่วนตัว (ร้อยละ 52.7) และใช้เวลาในการเดินทาง 1-3 ชั่วโมง (ร้อยละ 50.4)

3. **ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่น** ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นเห็นด้วยต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.61) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.96) รองลงมาคือ ด้านพื้นที่ ($\overline{X}$ = 3.70) ส่วนด้านการจัดการ และด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\overline{X}$ = 3.47) เป็นอันดับสุดท้าย ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นเห็นด้วยต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.61) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.67) รองลงมาคือ ด้านพื้นที่ ($\overline{X}$ = 3.65) และด้านการจัดการ ($\overline{X}$ = 3.60) ส่วนด้านกระบวนการ ($\overline{X}$ = 3.57) เป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบสมมติฐาน จำนวน 3 ข้อ โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า รายได้ต่อเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนท้องถิ่นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในภาพรวมและด้านพื้นแตกต่างกันที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายได้ต่อเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในภาพรวมและด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ อายุ อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในด้านพื้นที่ ด้านการจัดการด้านกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก

การอภิปรายผล

ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาเรื่องความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ดังนี้

1. จากการศึกษาพฤติกรรมในการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่น พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ โดยเดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ ซึ่งสอดคล้องกับจังหวัดสมุทรปราการ (online. 2551) สถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากมาเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและเดินทางกันมาเป็นหมู่คณะ ร้อยละ 41.39

2. จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายได้ต่อเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนท้องถิ่น มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับทิพวรรณ พุ่มมมณี (2549) กล่าวว่า รายได้สามารถใช้เป็นเครื่องกำหนดหรือใช้ในการแบ่งประเภทของการท่องเที่ยว รายได้ของนักท่องเที่ยวจึงเป็นปัจจัยที่จะต้องนำมาพิจารณา เพราะถ้านักท่องเที่ยวรายได้มากขึ้นโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยวก็มากขึ้นด้วย และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของนาคม ธีรสุวรรณจักร (2541) ได้ทำการศึกษา ความคิดเป็นของประชาชนท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายได้ต่อเดือนไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยว มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยพุฒิพงศ์ เปานิล (2546) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิของผู้เยี่ยมเยือน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ ขุนณรงค์ (2539) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ จังหวัดราชบุรี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถทำให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ มองเห็นภาพรวมและสามารถเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้งได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

1. จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในด้านการจัดการและด้านกระบวนการ เป็นอันดับสุดท้าย แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าในด้านดังกล่าวควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีเพิ่มขึ้น ดังนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มการจัดการต่างๆ ในชุมชน อาทิเช่น การกำหนดกฎ ระเบียบและมาตรการของแหล่งท่องเที่ยว การจัดทำป้ายบอกทางและสัญลักษณ์สื่อความหมายภายในแหล่งท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการจัดระบบคุณภาพ

การบริการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นเลิศ เป็นต้น และควรเพิ่มการจัดกิจกรรมและกระบวนการในชุมชน อาทิเช่น กระบวนการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

2. จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการกระบวนการน้อยกว่าด้านอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าการจัดการการท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาในด้านกระบวนการเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มกิจกรรมและกระบวนการต่างๆ ในชุมชน อาทิเช่น กระบวนการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว มีกระบวนการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และควรมีกระบวนการรักษาความสมบูรณ์ของพันธุ์พืชและสัตว์ป่า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน (SWOT Analysis) ของการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลจากการศึกษามาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนให้มีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นในภาพรวมของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง และนำความคิดเห็นที่ได้จากการสำรวจไปทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจสูงสุดในการเดินทางมาท่องเที่ยว

3. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้มองเห็นภาพรวมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในแต่ละเรื่องมากหรือน้อยเพียงใด และสามารถนำความพอใจของนักท่องเที่ยวมากำหนดกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำมาปรับปรุงการท่องเที่ยวของชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการศึกษาการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง เพื่อศึกษาจำนวนพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว ที่มีความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม และไม่ทำลายธรรมชาติที่มีอยู่

6. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าที่ระลึกของนักท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง เพื่อทราบถึงรูปแบบของสินค้าที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกซื้อ กลับไปเป็นของฝากและของที่ระลึก

7. ควรมีการศึกษาการจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง เพื่อศึกษาการจัดที่พักและกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ